

**V Monitorovacím výboru Společné zemědělské politiky
nesmí chybět organizace zastupující občanskou
společnost. Neopomíjejte transparentní a participativní
procesy v dohledu nad veřejnými prostředky.**

Otevřený dopis ekologických organizací ministru zemědělství Zdeňku Nekulovi

Vážený pan ministr zemědělství
Ing. Zdeněk Nekula
Těšnov 65/17
110 00 Praha 1

Cc:
Vážený pan ředitel DG Agri
Dr. iur. Wolfgang Burtscher
Rue de la Loi 130/Wetstraat 130
1049 Brusel, Belgie

V Praze, 15. prosince 2022

Vážený pane ministře,

na prvním místě nám dovoluňte pográtulovat Vám ke schválení Strategického plánu Společné zemědělské politiky (dále SP) Evropskou komisí. Je to zásadní krok pro zemědělce i přírodu.

Naše organizace Hnutí DUHA a Česká společnost ornitologická, které jsou členy asociace ekologických organizací Zelený kruh, a také World Wide Fund for nature - Central & Eastern Europe **se vývoji kolem SP dlouhodobě věnovaly a konstruktivně se k němu vyjadřovaly, jelikož si uvědomujeme klíčovou roli zemědělských dotací pro stav krajiny i zemědělství.** Vyjadřovali jsme se ke každé verzi SP, zúčastnili jsme se aktivně naprosté většiny pracovních skupin, vytvářeli jsme vlastní návrhy dotačních opatření, informovali veřejnost i média a někteří z nás se s Vámi k tématu i osobně potkali.

Je ale zřejmé, že schválením SP nic nekončí. Implementace opatření bude třeba průběžně vyhodnocovat a flexibilně upravovat. V průběhu období 2023–2027 také může docházet k potřebným změnám, jak umožňuje legislativa a jak bylo avizováno také komisařem Wojciechowskim na pondělní tiskové konferenci u příležitosti AGRIFISH Council. Je zásadní zachovat nad tímto procesem a veřejnými prostředky veřejný dohled se zastoupením všech relevantních pohledů včetně občanské a odborné společnosti. Klíčovou roli zde bude hrát **Monitorovací výbor SZP** (dále MV), který má dle nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/2115 jako **nový orgán** vzniknout.

Bohužel byl dosavadní proces vzniku MV hned z několika důvodů zcela neuspokojivý a chceme Vás proto požádat o nápravu. Očekávali jsme transparentní proces, v rámci kterého environmentální pohled a občanská veřejnost získají potřebné zastoupení. Jako aktivní aktéři procesu příprav SP jsme se zájmem o zastoupení v MV oslovili úředníky MZe. Nedočkali jsme se však doposud uspokojivé odpovědi, a proto se nyní, v den prvního zasedání nového MV, obracíme na Vás. **Považujeme za politováníhodné, že se dnešního jednání nemůžeme zúčastnit.**

Žádáme Vás proto o bezodkladné vytvoření místa v MV pro Zelený kruh - asociaci environmentálních nevládních organizací, analogicky se strukturou zastoupení dalších střešních organizací v tomto orgánu. **Jsme připraveni se na další činnosti MV podílet a žádáme Vás o urychlené přehodnocení a napravení dosavadního postupu.** Doufáme, že v tomto ohledu dohlédnete na změnu přístupu také do budoucna.

Zde shrnujeme důvody, proč proces obsazení MV považujeme za zcela neuspokojivý, a dokonce v nesouladu s evropskou legislativou i vládními předpisy:

- 1) Dosavadní proces vzniku MV byl zcela netransparentní a nenabídl žádný prostor pro naše organizace se o místo v něm ucházet.** Nezaznamenali jsme žádnou výzvu ani veřejnou, ani v rámci pracovních skupin. Podle informací od vrchní ministerské radové Tabery byla navíc struktura MV schválena již před schválením SP Evropskou komisí. Dle čl. 124 odst. 1 však "Každý členský stát zřídí vnitrostátní

výbor za účelem monitorování provádění strategického plánu SZP, a to do tří měsíců ode dne, kdy bylo členskému státu oznámeno prováděcí rozhodnutí Komise o schválení strategického plánu SZP.” Prováděcí rozhodnutí Komise však ještě v té době nebylo oznámeno, tudíž schválení struktury MV ještě před tímto oznámením porušuje proces stanovený v Nařízení.

- 2) **V MV není dostatečně zastoupena občanská společnost, jak vyžaduje evropská legislativa.** Dle čl. 124 odst. 2 a čl. 106 odst. 3 mají být v MV rovnoměrně s orgány veřejné správy zastoupeny také “relevantní subjekty zastupující občanskou společnost”. **Naše organizace byly právě ty, které se dlouhodobě do přípravy SP konstruktivně zapojovaly, a z tohoto pohledu jsme přesvědčeni, že bychom jako zástupci občanské společnosti neměli v MV chybět.** Zde můžeme vypíchnout také např. petici ČSO a ČMMJ Vraťme život do krajiny, kterou podepsalo přes 56 tisíc lidí, nebo výzvu Hnutí DUHA a ČSO Za zdravou a pestrou krajinu, kterou doposud podepsalo přes 23 tisíc lidí. Přesto jsme se o účast v MV nemohli ani ucházet.
- 3) **Dosavadní proces tvorby MV je zcela v rozporu s “Metodikou participace NNO v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy”,** kterou jste jako vláda skrze Radu vlády pro NNO přijali. Podle ní by měla ministerstva při vytváření skupin mj. využívaných pro monitorování strategických dokumentů využít “participativních procesů a principů” vždy, případná výjimka z uplatnění procesů by měla “být již od počátku odůvodněná” (str. 11). Již při záměru vzniku orgánu by měla o záměru např. “informovat různými prostředky (...) společně s předpokládaným harmonogramem vzniku (...), procesu nominací atd.” a “informovat přímo všechny sítě a střešní organizace”, které se tématu věnují či se jich dotýká (str. 12). Podobné platí pro nominační proces, kde by mj. měly být osloveny “všechny vám známé v tematické oblasti působící NNO, jejich střechy a sítě” (str. 13). Vždy by měl být také poskytnut dostatek času, aby mohly NNO a střešní asociace projít vlastními nastavenými interními procesy.

Z výše uvedeného je zřejmé, že došlo na straně ministerstva zemědělství k výrazné procesní chybě, a žádáme Vás proto o nápravu. Věříme, že otevřenější komunikace a spolupráce mezi NNO a ministerstvem zemědělství i do budoucna přinese prospěch všem.

Žádáme Vás také o transparentní postup při informování o relevantních pracovních skupinách, které v rámci úprav SZP pracují či vznikají. V některých z nich bychom rádi uplatnili náš expertní pohled. Věříme, že dostatečné zastoupení relevantních pohledů může pomoci již v zárodku hledat řešení, která budou co nejefektivněji řešit komplexní výzvy, kterým naše krajina čelí.

Se srdečným pozdravem,

Petra Kolínská, pověřena vedením Zeleného kruhu

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA

Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické

Lenka Fryčová, vedoucí českého zastoupení WWF